

його психологічна підготовка. Надскладні умови сьогодення, на нашу думку, вимагають посилення цього напрямку підготовки» [1, с. 73].

Особливості надання психологічної допомоги поліцейським, які постраждали при виконанні професійних обов'язків вимагає розгляд у комплексі підходів, включаючи спеціалізовані методи та техніки, що враховують специфіку професійної діяльності та індивідуальні особливості поліцейських. Правильно організована психологічна допомога сприяє адаптації та професійному стабілізації особистості, забезпечуючи збереження власного «Я» та отримання індивідуалізованої допомоги.

Список використаних джерел

1. Бандурка О. М. Особливості психологічної підготовки поліцейських в умовах воєнного стану. Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.(м. Вінниця, 24 берез. 2023 р.). Вінниця: ХНУВС, 2023. С. 73-74.

2. П'янківська Л. Особливості надання психологічної допомоги працівникам поліції після їх перебування в екстремальних ситуаціях: закордонний досвід. *Вісник Національного університету оборони України №5 (63)*. 2021. С. 99-109.

УДК 159.9:351.74

Шендерук Вікторія Віталіївна,

студентка 2 курсу спеціальності 081 «Право»,
Національна академія внутрішніх справ,
Київ, Україна

Науковий керівник:

Данчук Юлія Петрівна,

доцент кафедри загальної та практичної психології
Кам'янець-Подільський університет імені Івана Огієнка,
кандидат психологічних наук, доцент
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5576-9923>

ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ПРАЦІВНИКА ПІДРОЗДІЛУ МВС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Психологічний стан працівника підрозділу МВС України відіграє ключову роль у його діяльності. Він є тим самим регулятором поведінки у воєнний час, який слід напрацювати протягом навчань з психологічним впливом на правоохоронні органи і подальшим аналізом виконаного завдання. Розвиток емоційного інтелекту,

можливість розуміти та керувати своїми почуттями, опанування навичками саморегуляції знадобиться під час несення служби в умовах воєнного стану. Постає необхідність проводити навчання працівникам системи МВС України максимально наближено до бойових умов з використанням психологічних факторів, якщо це можливо. Адже від психологічного стану буде залежати успішність у виконанні роботи, власна безпека і безпека громадян [1].

Професійна діяльність працівників МВС України має суттєві особливості: здійснюється від імені держави, носить виконавчо-розпорядчий характер, є соціально значущою. Все це ставить її в ряд найбільш важких і відповідальних професій сучасності, особливо в умовах воєнного стану. Спектр виконуваних функцій, обсяг обов'язків, покладених на працівників МВС України в умовах воєнного стану, а тим більше при ускладненні оперативної обстановки, дозволяють віднести здійснювану ними службову діяльність до категорії найбільш складних, більш того – екстремальних [2].

Основним завданням з психологічної підтримки працівників системи МВС України в умовах війни є досягнення оптимального стану їх психічного здоров'я, розвиток психологічної стійкості до впливу стресових чинників і психологічної готовності працівника до подолання труднощів під час виконання службових обов'язків [3].

Зокрема, спрямувати підтримку психічного здоров'я працівника системи МВС в умовах воєнного часу можна за такими складовими: відновлення відчуття безперервності життя для інтеграції досвіду подолання травми до історії життя потерпілої людини, протидія негативному інформаційно-психологічному впливу та інформаційна гігієна, тобто формування у працівників підрозділу МВС критичного мислення і вміння аналізувати інформацію, знання про дезінформацію і фейки, маніпулювання свідомістю і розповсюдження чуток, відпрацювання навичок протидії маніпулятивному впливу [4], надання кризової психологічної допомоги працівникам поліції, які перебували в екстремальних, ризиконебезпечних, психотравмуючих ситуаціях [5], тренінги з активізації особистісних ресурсів, пошуку та усвідомлення індивідуальних шляхів самопомоги і відновлення в умовах війни, профілактика емоційного вигорання, робота з сім'ями поліцейських: психологічне консультування з питань особливостей психологічного стану поліцейських, забезпечення психологічної підтримки членів їх родин.

Стресостійкість працівників правоохоронних органів в умовах воєнного стану повинна включати в себе як і стресостійкість кожного співробітника, так і системи органів в цілому. Формування

стресостійкості системи органів внутрішніх справ повинно проводитися за різними напрямками, в числі яких необхідно виділити наступні, зокрема, правове регулювання діяльності органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану на всіх рівнях управління і своєчасне реагування на зміну законодавства і приведення відомчої нормативно-правової бази у відповідність з ним, розробка і прийняття стратегії стресостійкості держави як складової частини національної безпеки в умовах воєнного стану. З цією метою необхідна розробка відповідної концепції формування стресостійкості органів внутрішніх справ, в рамках якої повинні розроблятися програми, плани дій в різних умовах, удосконалення системи підбору, розвитку та професійної підготовки кадрів органів внутрішніх справ, органів управління, управлінських колективів, морально-психологічна підготовка особового складу до дій в умовах стресових чинників, які розглядалися вище. Для формування умінь і навичок виконання задач в подібних умовах необхідно моделювати стресові фактори під час навчальних тренувань, своєчасне оновлення системи ресурсного забезпечення, матеріального стимулювання співробітників [6].

Таким чином, діяльність правоохоронних органів в умовах воєнного стану спрямована на виконання стратегічних цілей державної і громадської безпеки, до яких відноситься захист конституційного ладу, основних прав і свобод людини і громадянина [7]. Виконання покладених функцій пов'язане з дією стресових факторів, до яких можна віднести наступні: фактор небезпеки, який є первинним, основним, оскільки під загрозою розуміється усвідомлювана загроза для життя, здоров'я або благополуччя людини, фактор раптовості розуміється як не прогнозована, незапланована зміна ситуації в повсякденному житті, яка вимагає трансформації здійснюваної діяльності, фактор невизначеності свідчить про відсутність, недостатності або суперечливості інформації стосовно форми, змісту і обставин виконання поставлених задач, фактор новизни, який передбачає нові умови воєнного стану, засоби або способи здійснення будь-яких дій, спрямованих на досягнення певної мети, фактор дефіциту часу передбачає несподіване, різке скорочення часу на виконання дій, спрямованих на досягнення мети.

Отже, формування стресостійкості працівників системи МВС України в умовах воєнного стану є необхідною вимогою сучасності для ефективної реалізації завдань і функцій покладених на них.

Список використаних джерел

1. Скляр О. С. Важливість психологічної підготовки поліцейських для вирішення тактично-оперативних завдань в умовах

воєнного стану. *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану* : зб. наук. пр. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. тактич. та спец. фізич. підготовки ф-ту № 3, Наук. парк «Наука та безпека». Харків : ХНУВС. 2022. С. 255-258.

2. Бандурка О.М., Венедиктов В.С., Тімченко О.В. Екстремальна юридична психологія в діяльності персоналу органів внутрішніх справ України. науково-практич. книга ХНУВС. 2005. 86 с.

3. Гершанов О. Основи роботи з травмою URL: <https://rm.coe.int/ptsd-ukr/1680a0a10b> (дата звертання 21.01.2023).

4. Доценко В.В. Доценко В.В. Розвиток психологічної стійкості поліцейських в умовах військової агресії. *Проблеми сучасної поліцейстики* : тези доп. наук.-практ. конф. МВС України, Хар-ків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС. 2022. С. 160-164.

5. Титаренко Т. М. Психологічне здоров'я особистості: засоби самопомоги в умовах тривалої травматизації : монографія. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД. 2018. 160 с.

6. Лефтеров В.О. Дослідження використання психотренінгових технологій у особистісно-професійному розвитку працівників правоохоронних органів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка* : Київ, 2009. С. 41.

7. Доценко В.В. Психологічні ресурси стресостійкості майбутніх правоохоронців. *Право і безпека*. Науковий журнал 2017. Вип. 3. С. 20.